

Bijlage 3 Plan van aanpak pilot Brede intake en Plan Inburgering en Participatie (PIP)

1. Aanleiding

In de gemeente Weert worden sinds april 2016 maximaal duizend asielzoekers tijdelijk gehuisvest in de Van Horne Kazerne. Daarvoor fungeerde de Van Horne Kazerne als noodopvang. De komst van het Asielzoekerscentrum (AZC) in Weert heeft er toe geleid dat de gemeente al in een vroeg stadium aan de slag is gegaan met de opvang en integratie van de statushouders. Sinds 2016 geeft de gemeente uitvoering aan het beleids- en actieplan opvang en integratie van vergunninghouders. Eind 2017 is dit beleids- en actieplan geëvalueerd en tot 2020 voortgezet.

De periode 2016 tot en met 2018 heeft de gemeente Weert in totaal 271 statushouders gehuisvest. In 2018 heeft de gemeente Weert 41 statushouders gehuisvest en de gemeente Nederweert 24 statushouders. Bijna 80 procent van de statushouders die in Weert zijn gehuisvest sinds 2015 zijn afkomstig uit Syrië. Van de overige ruim 20 procent is een klein deel afkomstig uit Irak en Eritrea. De percentages in Nederweert zijn vergelijkbaar.

In de arbeidsmarktregio Midden-Limburg vindt, onder leiding van de regio-coördinator bij Divosa, structureel overleg plaats over de integratie en participatie van statushouders. In 2017 is binnen deze overlegstructuur het project kansenverkennen ingericht. De kansenverkennen is een vooruitgeschoven post die de verbinding maakt tussen het AZC en de Midden-Limburgse gemeenten op het moment dat de statushouder nog verblijft op het AZC. Doel is kansen en mogelijkheden van de statushouders vroegtijdig in kaart te brengen en middels maatwerk een passend ontwikkeltraject op te stellen. De kansenverkennen bundelt informatie van het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA), voert een intake en diagnose uit om een beeld van de participatiekansen van de statushouders te krijgen en draagt warm over aan de regisseurs bij de gemeenten in Midden-Limburg. De kansenverkennen maakt gebruik van de Persoonsprofielscan Vluchtelingen (PPS-V). De PPS-V geeft een beeld van opleiding, werkervaring, zelfredzaamheid, belemmerende factoren, werkzoekgedrag, Nederlands en Engels taalniveau, leerbaarheid, persoonlijkheid en competenties van een statushouder.

Gedurende de periode maart 2018 tot februari 2019 heeft de kansenverkennen 90 statushouders in beeld gebracht. De statushouders verblijven in hoofdzaak op één van de vier AZC-locaties in Midden-Limburg, zijnde Baexem, Echt, Heerlen en Weert en zijn gekoppeld aan één van de Midden-Limburgse gemeenten. Voor elke statushouder is een plan van aanpak opgesteld. De inzet van de kansenverkennen heeft in voornoemde periode de onderstaande resultaten opgeleverd vanuit het AZC voor de regio Midden-Limburg:

Gestart regulier onderwijs	12
Gestart inburgering	22
Gestart werkervaringsplaats	4
Gestart vrijwilligerswerk	4
Gestart betaald werk	5
Gestart zelfwerkzaamheid	34

Het project kansenverkennen past binnen het onderdeel brede intake van de pilot Brede intake en Plan Inburgering en Participatie (PIP). Het project kansenverkennen levert tevens waardevolle informatie op voor het onderdeel PIP van de pilot.

Sinds de invoering van het beleids- en actieplan opvang en integratie vergunninghouders in de gemeente Weert worden activiteiten voor statushouders waar mogelijk integraal en parallel aangeboden. Dit doen we in samenwerking met partners als Vluchtelingenwerk Weert,

welzijnsorganisatie Punt Welzijn, aanbieders van inburgering, Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW), Bibliocenter, sportscholen, beweegmakelaar, GGD en Werk.Kom. Werk.Kom is een samenwerking tussen de gemeenten Cranendonck, Nederweert, Weert en de Sociale Werkvoorziening De Risse op het gebied van arbeidstoeleiding en werkgeversdienstverlening.

De integrale aanpak sluit naadloos aan bij een gezamenlijke opgave die we op schaal van de gemeenten Cranendonck, Nederweert en Weert samen met meer dan 70 partners en inwoners hebben geformuleerd en bekrachtigd in november 2018. Op basis van een waardengedreven samenwerking gaan we samen aan de slag en zorgen we ervoor dat in 2022 iedereen meetelt, meedoet en naar eigen kracht bijdraagt. Alle talenten komen tot ontwikkeling, voor het individu en voor de samenleving.

Daarnaast past de integrale, parallelle aanpak binnen het onderdeel PIP van de pilot Brede intake en Plan Inburgering en Participatie (PIP).

2. Doelgroep

De doelgroep voor het onderdeel brede intake van de pilot bestaat uit statushouders gekoppeld aan de gemeenten Weert of Nederweert die in afwachting van een woning in hoofdzaak verblijven in één van de vier AZC's in onze regio.

De doelgroep voor het onderdeel PIP van de pilot zijn statushouders die hebben deelgenomen aan een brede intake en gekoppeld aan of gehuisvest in de gemeenten Weert of Nederweert.

De taakstelling voor de tweede helft van 2019 is voor de gemeente Weert 17 en voor Nederweert 6. In totaal is de taakstelling voor 2019 dan 34 voor Weert en 12 voor Nederweert. Voor 2020 gaan we voornamelijk uit van vergelijkbare aantallen. Het onderdeel brede intake wordt voor honderd procent afgenomen bij volwassen statushouders die de gemeenten Weert en Nederweert nog moeten huisvesten. De statushouders die een brede intake hebben gehad komen eveneens voor honderd procent in aanmerking voor het opstellen van een PIP. Dit betekent dat het minimale aantal van 20 realiseerbaar is. We gaan uit voor de gemeenten Weert en Nederweert dat minimaal 30 statushouders voor een brede intake en PIP in aanmerking gaan komen gedurende de pilotperiode, 20 voor de gemeente Weert en 10 voor de gemeente Nederweert. Hierbij is rekening gehouden met de realisatie van 10 statushouders die een brede intake hebben ondergaan eind 2019.

De doelgroep wordt bereikt met behulp van het Taakstelling Volg Systeem (TVS). Het COA gebruikt TVS voor het delen van informatie over statushouders met gemeenten. Met behulp van TVS en contacten met zowel COA als gemeenten komen statushouders op een AZC bij de kansverkenner in beeld. De kansverkenner benadert de statushouders vervolgens en maakt afspraken voor het plannen van een brede intake.

De doelgroep voor de PIP komt bij gemeenten binnen via de kansverkenner en/ of via TVS. De regisseurs bij de gemeenten benaderen de statushouders vervolgens en maken afspraken voor het maken van een PIP.

3. Aanpak pilot

De brede intake wordt uitgevoerd door het brede intake team. Het team bestaat uit:

- De statushouder
- Medewerker COA
- Kansverkenner regio Midden-Limburg
- Regisseurs gemeenten Weert en Nederweert

Het team wordt ondersteund door integratiefunctionarissen. Integratiefunctionarissen zijn statushouders woonachtig in en in dienst van de gemeente Weert. Zij ondersteunen gedurende de AZC-periode in het AZC te Weert de vluchtelingen op het AZC in Weert met als doel hen een warm welkom te geven. Door het organiseren van allerlei activiteiten stimuleren zij bewoners op het AZC om te komen tot een actief integratieproces.

De brede intake start bij het COA. De medewerker bij het COA kijkt gericht naar de competenties van de bewoners op zes domeinen: zelfzorg; dag-structuur; sociaal netwerk; persoonlijk welbevinden; externe contacten; toekomstplanning. De bevindingen op de domeinen worden door het COA gedeeld met de kansenverkenners evenals de informatie over opleiding, werkervaring en deelname aan activiteiten en programma's in de opvangperiode die zijn opgenomen in het klantprofiel. Het klantprofiel deelt het COA ook digitaal met de gemeenten middels TVS.

Zodra de bewoner een status heeft gekregen en gekoppeld wordt aan één van de Midden-Limburgse gemeenten komt de kansenverkenners in beeld. De kansenverkenners maakt voor de brede intake gebruik van de gegevens van het COA, deels opgenomen in TVS, en een Persoonsprofielscan Vluchtelingen (PPS-V). PPS-V geeft, voor zover nog niet bekend, een beeld van opleiding, werkervaring, zelfredzaamheid, belemmerende factoren, werkzoekgedrag, Nederlands en Engels taalniveau, leerbaarheid, persoonlijkheid en competenties van de statushouder.

De kansenverkenners draagt vervolgens warm over naar de regisseur bij de gemeenten. De regisseur maakt van een klantprofiel indien van toepassing een gezinsprofiel. De brede intake wordt afgesloten met een akkoord, tijdens een driegesprek, van statushouder, kansenverkenners en regisseur. De brede intake dient als basis voor het PIP en de samenstelling van het PIP-team.

Het PIP wordt binnen 6 weken na inschrijving van de statushouder in de gemeenten opgesteld door het PIP-team. Dit team bestaat minimaal uit:

- Statushouder (plus gezin)
- Regisseur van de gemeenten
- Coach van Vluchtelingenwerk
- Welzijnsorganisatie
- Werk.Kom
- Inburgeringsaanbieder/ taalaanbieder

Het team wordt indien nodig aangevuld met partners zoals:

- GGD
- Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW)
- Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)
- Onderwijsinstelling (inclusief SBB en UAF voor diplomawaardering)

Het team wordt ondersteund door sleutelpersonen en personen uit het sociaal netwerk van de statushouder. Sleutelpersonen zijn zelf vluchteling en hebben als nieuwkomer in Nederland hun weg gevonden. Zij spreken Nederlands en hun moedertaal, zijn cultuursensitief en verplaatsen zich in de gemeenten en partners en in het perspectief van de statushouder. Zij bemiddelen en vervullen een brugfunctie. Sleutelpersonen hebben een groot netwerk en zijn in staat snel een netwerk op te bouwen bij statushouders.

De regisseur bij de gemeenten bepaalt per situatie welke partners behoren tot het PIP-team. Het team hanteert de volgende uitgangspunten:

- De doelen van de statushouder zijn leidend, niet de doelen van de teamleden;
- Er wordt uitgegaan van eigen kracht van de statushouder en de versterking daarvan;

- Er wordt geïnvesteerd in een goede werkrelatie tussen het team en de statushouder;
- door sleutelpersonen. Gedurende het traject worden de andere partners uit het PIP-team betrokken.
- Ontzorging: statushouders worden minimaal gedurende een periode van 6 maanden ontzorgd. Indien nodig, wordt op basis van een individuele afweging door de regisseur bij de gemeente, in overleg met de coach van Vluchtelingenwerk, de ontzorging voortgezet. Tijdens de periode van ontzorging betaalt de gemeente de vaste lasten, zoals huur, energiekosten en de verplichte verzekeringen, uit de bijstand. Bij minder zelfredzame statushouders wordt in overleg met de coach van Vluchtelingenwerk vrijwillig budgetbeheer ingezet. De coach van Vluchtelingenwerk heeft aandacht voor het daadwerkelijk financieel zelfredzaam maken van statushouders zodat ze na de periode van ontzorgen niet alsnog in de problemen komen.
- De gekozen leerroute: in het PIP wordt vastgelegd welke inburgeringsroute de statushouder gaat volgen: de reguliere inburgeringsroute; de onderwijsroute of de Z-route. De route wordt gecombineerd met Kennis Nederlandse Maatschappij (KNM) en Oriëntatie op de Nederlandse Arbeidsmarkt (ONA). In de gemeenten Weert en Nederweert zijn hoofdzakelijk de volgende 3 partijen voorzien van een keurmerk op het gebied van inburgering actief: Gilde Educatie; Vluchtelingenwerk Nederland en WYO talen. Daarnaast maken in sommige situaties de hoger opgeleide gebruik van aanbod in de nabije omgeving zoals in Eindhoven of Maastricht. Afhankelijk van de gekozen route wordt een passende en zinvolle dagbesteding gezocht. Hierbij worden de welzijnsinstelling en Werk.Kom nauw betrokken. De welzijnsinstelling gaat samen met de statushouder op zoek naar passende en zinvolle activiteiten zoals vrijwilligerswerk. Vanuit Werk.Kom wordt extra taalondersteuning geboden, vinden groepstrainingen plaats, worden geïntegreerde trajecten aangeboden waarin inburgering gecombineerd wordt met een mbo-opleiding, vinden bedrijfsbezoeken plaats, worden stage- en leerwerkplekken aangeboden, is er aandacht voor sport en bewegen, zijn jobhunters op zoek naar betaald werk en wordt nazorg na plaatsing geleverd. Momenteel wordt eveneens een start gemaakt met de pilot praktijkleren met praktijkverklaringen in het Mbo. Omdat bij praktijkverklaringen alleen aan de praktijk getoetst wordt en niet op theoretische kennis sluit dit aan bij de statushouders die nog niet over voldoende taalniveau beschikken om ook theoretisch getoetst te kunnen worden.

De afspraken die op basis van bovengenoemde aanknopingspunten gemaakt zijn worden tijdens een PIP-teamoverleg geaccordeerd door de deelnemers van het PIP-team en resulteren in een plan. Het plan met de focus op maatschappelijke participatie (inclusief arbeidsparticipatie) wordt ondertekend door de regisseur van de gemeenten en de statushouder. In de eerste 10 maanden vinden er minimaal 2 overleggen plaats met het PIP-team. Tijdens deze overleggen wordt besproken of de ingeslagen weg voldoende aansluit.

De integrale en parallelle aanpak, de samenwerking met en tussen statushouder en partners conform de geformuleerde uitgangspunten dragen positief bij aan de resultaten van de statushouder.

4. Organisatie

Voor de brede intake en het opstellen van het PIP ligt primair de verantwoordelijkheid bij de statushouder en de gemeente waaraan de statushouder gekoppeld is. Bij de brede intake maken de gemeenten gebruik van de informatie van het COA, de inzet van de kansenverkenners en de ondersteuning van de integratiefunctionarissen. De brede intake wordt vanuit de gemeente gecoördineerd.

Voor het opstellen van het PIP maken de gemeenten gebruik van in ieder geval de diensten van Vluchtelingenwerk, de Welzijnsorganisatie en Werk.Kom en kiest vooralsnog de statushouder voor een inburgeringsaanbieder die hierop aansluit. De gemeenten coördineren het PIP.

De samenwerking met partners die onderdeel zijn van de brede intake of het PIP wordt voor deze pilot georganiseerd op basis van een convenant brede intake en Plan Inburgering en Participatie (PIP). In het convenant worden de eerder genoemde uitgangspunten omarmd en taken verdeeld zoals opgenomen onder c.

De gemeenten hebben regisseurs in dienst die verantwoordelijk zijn voor de coördinatie op casusniveau. De uitvoering doen zij samen met de eerder genoemde partners. Alle partijen registreren op casusniveau het aantal uren dat zij besteden aan begeleiding. Voor de uitvoering van de pilot wordt een pilotteam ingericht waarin gemeenten Weert en Nederweert, Vluchtelingenwerk, Welzijnsorganisatie, Werk.Kom en de inburgeringsaanbieders vertegenwoordigd zijn. Met het pilotteam wordt structureel overlegd. In 2019 is dat vanaf juni maandelijks en vanaf 2020 vindt tweemaandelijks overleg plaats.

5. Planning

De pilot start op 26-08-2019 en loopt tot en met 31-12-2020.

De volgende activiteiten zijn gepland voor het voorbereiden van de pilot:

April 2019

Brainstormen en afstemmen gemeenten Weert en Nederweert en partners over de mogelijke invulling van een pilot brede intake en Plan Inburgering en Participatie (PIP).

Mei 2019

- Opstellen aanvraag pilot brede intake en Plan Inburgering en Participatie (PIP);
- Accordering in gemeentelijke colleges van B&W op 28-05 voor het aanvragen van de pilot;
- Aanvragen pilot brede intake en Plan Inburgering en Participatie (PIP) uiterlijk 31-05.

Juni 2019

- Pilotteam samenstellen en opstarten;
- Brede intake team samenstellen en werkafspraken maken;
- PIP-team samenstellen en werkafspraken maken.

Juli 2019

- Werkafspraken maken brede intake team en PIP-team;
- Opstellen convenant brede intake en Plan Inburgering en Participatie (PIP).

Augustus 2019

- Ondertekening convenant brede intake en Plan Inburgering en Participatie (PIP) tussen gemeenten en partners;
- Start brede intake door intake team. De kansverkenner is sinds maart 2018 actief op de AZC's waardoor tijdige start geborgd is.

Doorlopend vanaf augustus 2019

- Overleg pilotteam;
- Afnemen van brede intakes door intake team;
- Opstellen en bespreken PIP door PIP-team.

Gezien de aantallen die de gemeenten Weert en Nederweert moet huisvesten voor de tweede helft van 2019 is de realisatie van een brede intake en PIP voor 10 statushouders voor januari 2020 realistisch.

6. Begroting

De begrote kosten bestaan met name uit formatiekosten ten behoeve van extra inzet van gemeenten en partners in het pilotteam, brede intake team en PIP-team. Het aantal in te zetten uren is berekend op basis van het aantal deelnemers van 30 statushouders gedurende de pilotperiode. Daarnaast zijn kosten begroot voor het gebruik van de Persoonsprofielscan Vluchtelingen, kosten voor de inzet van een tolk waar nodig bij het uitvoeren van de brede intake en het opstellen van het PIP en kosten voor het gebruik van Paragin. Ten slotte is ruimte gereserveerd voor voorbereidingskosten, zoals het opstellen en ondertekenen van het convenant tussen gemeenten en partners en is een onvoorziene post opgenomen waarvan in de uitvoering gebruik kan worden gemaakt indien er aanpassingen nodig zijn in eigen werkwijzen en systemen om beter samen te kunnen werken. Het totaal heeft geleid tot de bijgevoegde begroting.

Omschrijving	Kosten
Vorbereidingskosten waaronder opstellen en ondertekenen convenant	€ 5.000
Inzet pilotteam	€ 15.000
Inzet Brede intake team (exclusief inzet kansverkenner, is apart opgenomen in de begroting)	€ 20.000
Inzet PIP-team	€ 40.000
Inzet kansverkenner voor afnemen Brede intake	€ 20.000
Kosten gebruik PPS-V (interview, support en afname 30 assessments)	€ 2.000
Kosten gebruik Paragin (inclusief leveren maatwerk, training, interview, support)	€ 15.000
Kosten gebruik tolk	€ 15.000
Onvoorziene kosten	€ 5.000
Totaal	€ 137.000

7. Risico en beheersmaatregelen

Voor de uitvoering van de pilot zijn de onderstaande risico's geïdentificeerd. Per risico worden de beheersmaatregelen aangegeven:

Onvoldoende statushouders

In de praktijk kan het aantal gekoppelde statushouders aan de gemeenten afwijken van de te realiseren taakstelling. Indien er minder statushouders gekoppeld zijn aan de gemeenten Weert en Nederweert waardoor het risico bestaat dat het voorgenomen aantal niet gerealiseerd wordt, kan de uitvoering van de brede intake worden uitgebreid naar de andere gemeenten in Midden-Limburg waar de kansverkenner actief is. Dit zijn de gemeenten Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen en Roermond. Zij zijn gezamenlijk voor een taakstelling 2^e helft 2019 verantwoordelijk van 61. Het PIP zou in deze situatie ook kunnen worden opgesteld voor statushouders die al wel in de gemeenten Weert en Nederweert zijn gehuisvest maar nog niet in een traject participeren.

De statushouder is de Nederlandse taal onvoldoende machtig om te kunnen participeren in het brede intake team of PIP-team

Hoe vroeger wordt ingezet op de integratie en participatie van de statushouder, hoe groter de kans dat de statushouder de Nederlandse (of Engelse) taal nog onvoldoende machtig is om te kunnen participeren in het brede intake-team. Indien communicatie niet of nauwelijks mogelijk is, kan een tolk worden ingezet. Daarnaast kan gebruik worden gemaakt van de ondersteuning van integratiefunctionarissen en/ of sleutelpersonen.

Het PIP sluit is onvoldoende passend

In de eerste 10 maanden nadat het PIP is ingegaan vinden er minimaal 2 overleggen plaats met het PIP-team. Tijdens deze overleggen wordt besproken of de ingeslagen weg voldoende aansluit. Indien dat niet het geval is worden in overleg aanpassingen gedaan. Het PIP is een dynamisch proces.

Voor onvoorziene risico's die tijdens de pilot worden geïdentificeerd treft het pilotteam beheersmaatregelen.